

De zorg voor de kankerpatiënt

Wilt u de farmaceutische zorg afstemmen op deze specifieke groep, dan is het belangrijk om rekening te houden met onderstaande algemene karakteristieken van de patiënt en ontwikkelingen rond de (farmaceutische) zorg. Kankerpatiënten zijn mentaal en fysiek kwetsbaar. Bovendien hebben zij te maken met een veelvoud aan zorgverleners. De fragmentatie van de zorg maakt patiënten met kanker extra gevoelig voor communicatie- en afstemmingsfouten en voor therapiefalen of bijwerkingen door geneesmiddelinteracties. Dit geldt voor patiënten die lijden aan kanker alléén, en nog meer voor patiënten die te maken hebben met meerdere aandoeningen. Met name bij de oudere patiënt is vaak sprake van co-morbiditeit. 60% van de 65-plussers met kanker lijdt aan minimaal één andere aandoening [1]. Goede communicatie, afstemming en een volledig medicatieoverzicht zijn belangrijk voor veilige en effectieve zorg.

Patiënten die orale therapie krijgen lopen risico op medicatiefouten met ernstige schade. Medicatiefouten met orale oncolytics werden afgelopen twee jaar tachtig keer gemeld bij de CMR. Behalve voorschrijf-, omreken- en overschrijffouten zijn sommige orale oncolytics gevoelig voor fouten in het doseerschema. Dit komt doordat de patiënt onverhoopt doorslikt in een pauzeweek [2]. De site www.medicatieveiligheid.info geeft aanbevelingen hoe deze fouten te voorkomen [2].

De kankerpatiënt is zeer therapietrouw (80%). Bij therapieontrouw (20%) is sprake van een laag opleidingsniveau, alleenstaand zijn, te veel vertrouwen hebben in het middel en een continu gebruik [3]. Therapietrouwprojecten lijken daardoor zinvoller wanneer verbeteringen zich richten op deze specifieke risicofactoren.

Zorgstandaard Kanker

In oktober 2014 is de Zorgstandaard *Kanker* gepubliceerd, een kwaliteitskader voor de zorg- en dienstverlening in de oncologische zorgketen [4]. De zorgstandaard sluit aan

Patiënten met kanker kunnen in alle fasen van hun ziekte een zorgvraag hebben voor de apotheker. Deze kan variëren van de preventieve fase, de behandel fase tot aan de palliatieve fase. De kwetsbaarheid van de patiënt maakt de behandelrelatie tussen patiënt en apotheker bijzonder.

bij het belang van samenwerking en onderlinge afstemming tussen verschillende zorgverleners. De KNMP heeft met inzet van praktijkapothekers meegewerkt aan de totstandkoming van dit richtinggevend document en heeft het vervolgens geautoriseerd. Hierdoor besteedt de Zorgstandaard *Kanker* aandacht aan goede farmaceutische zorg, begeleiding, medicatiefouten en medicatieoverdracht.

Overheveling 2015

Per 2015 worden overige oncolytics overgeheveld naar het ziekenhuisbudget. Dit betekent dat de geneesmiddelen betaald worden uit het ziekenhuisbudget en dat openbare apotheken deze geneesmiddelen niet meer bij zorgverzekeraars kunnen declareren. Op www.knmp.nl/overheveling zijn aanbevelingen te vinden hoe op de overheveling voor te bereiden. Hierop staat informatie voor de patiënt, over de eigen logistiek en informatie om medicatiefouten te voorkomen. ■

Foto: 123RF

Auteur **Yuen Yee Li**
*Zorgonderzoek en
Innovatie*

Informatie vinden en goede ideeën uitwisselen?

Bezoek www.knmp.nl/oncologie.

Zie voor literatuurreferenties: pw.nl

DE KWETSBAARHEID VAN DE PATIËNT
MAAKT DE BEHANDELRELATIE TUSSEN
PATIËNT EN APOTHEKER BIJZONDER.

Literatuur

1. www.kanker.nl
2. http://www.medicatieveiligheid.info/websites/nvza_remedie/docs/OF_5_Incidenten_met_orale_oncolytica.pdf
3. L. Timmers , C.C.L.M. Boons, F. Kropff et al. Therapietrouw bij het gebruik van orale oncolytica. PW Wetenschappelijk Platform 2013;7(3):42.
4. <https://www.kanker.nl/organisaties/levenmetkanker-beweging/2921-zorgstandaard-kanker>